

Addendum

Behorende bij "Het Manifest van Lingewaal".

1. Basisvoorzieningen

In het Manifest zijn een aantal basisvoorzieningen benoemt, namelijk

- Een gemeenschapshuis, zoals een dorps huis
- Basisonderwijs, waar mogelijk uitgebreid tot brede school met faciliteiten voor de leeftijdsgroep 0-12 jaar
- Een woonservicecentrum met gezondheidscentrum

Het benoemen van deze zaken als basisvoorziening betekent voor Lingewaal dat wij onze verantwoordelijkheid nemen voor het behoud dan wel de realisatie van de basisvoorzieningen en hiervoor de instrumenten inzetten die nodig zijn.

In het Manifest is gekozen om sport niet tot de basisvoorzieningen te rekenen. Sport heeft echter een groot maatschappelijk belang. Sport heeft zowel een recreatief als preventief effect. Sportuitoefening is georganiseerd in diverse verenigingen in Lingewaal. Wij willen de verenigingen faciliteren door hen met elkaar in contact te brengen, mee te denken bij de organisatie en financiële regelingen (d.w.z. lening of garantstelling) in te zetten. De sportverenigingen kunnen een speciale rol vervullen bij het aanbieden van sportactiviteiten voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen en mensen met een beperking, alsmede de leeftijdsgroep 0–12 jaar waarvoor Lingewaal vanuit het Manifest een bijzondere verantwoordelijkheid heeft. Aan deze verantwoordelijkheid geeft Lingewaal invulling door initiatieven van sportverenigingen te stimuleren. In de prestatieafspraken met WelzijnLingewaal is afgesproken dat zij de bestaande verenigingen en organisaties ondersteunen en stimuleren om deze specifieke doelgroepen te betrekken bij hun bestaande activiteiten.

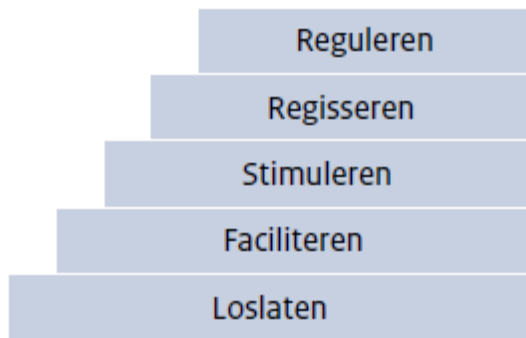
2. Begrippenkader

In het Manifest staan begrippen zoals regisseren, stimuleren en faciliteren. Deze begrippen zijn niet gedefinieerd en kunnen daarom verschillend worden toegepast. Om de verschillende begrippen in te kaderen willen wij de overheidsparticipatieladder toepassen. Deze ladder is ontwikkeld door de Raad voor het openbaar bestuur (Loslaten in vertrouwen, 2012). De begrippen geven aan welke rol de gemeente heeft ten aanzien van de samenleving. Bij verschillende beleidsthema's of bij nieuwe initiatieven kan de ladder als afwegingskader worden gebruikt.

De overheidsparticipatieladder

De ladder geeft de mate van betrokkenheid van de overheid bij initiatieven of activiteiten uit de samenleving aan. Door van tevoren af te wegen welke rol Lingewaal wil innemen ontstaat een heldere verwachting bij inwoners, ondernemers en organisaties over de rol van Lingewaal op een bepaald beleidsterrein, activiteit of initiatief.

Bij elke rol kunnen verschillende activiteiten en/of (financiële) instrumenten worden ingezet om een bepaalde activiteit of initiatief te ondersteunen. Deze afweging wordt van tevoren gemaakt. De inzet hiervan moet passen bij de rol die Lingewaal wil hebben en dit wordt bij elke nieuwe situatie (project, activiteit of initiatief) opnieuw afgewogen. Bij een regisseursrol worden meer instrumenten ingezet dan bij een stimulerende rol. En bij een faciliterende rol worden meer instrumenten ingezet dan bij loslaten. Bij loslaten worden geen activiteiten of instrumenten ingezet, ook geen financiële instrumenten. Bij alle andere rollen is er wel de mogelijkheid om financiële instrumenten in te zetten. Na de beschrijving van de verschillende rollen staan de mogelijke ondersteunende activiteiten opgesomd.

Reguleren: Bovenaan de trap staat het zwaarste instrument dat de overheid kan inzetten, namelijk regulering door wet- en regelgeving. Als consequentie van dit middel kan de overheid regels ook handhaven en overtreding daarvan sanctioneren. Het instrumentarium van reguleren benadrukt dat de overheid daar waar het onder meer gaat over vraagstukken van orde en veiligheid altijd in een verticale verhouding tot haar burgers staat.

Regisseren: De overheid houdt de regie, terwijl ook andere partijen een rol hebben.

Regisseren is zodoende de complexe aansturing van verschillende partners, waarbij de zeggenschap van de gemeente in meer of mindere mate beperkt is. Voor een geslaagde regiefunctie zal de gemeente van tevoren het proces met de relevante partners goed moeten overdenken, opdat het doel, de weg er naar toe en ieders rol helder in beeld wordt gebracht.

Bij regie dient de regisseur overzicht te hebben over de situatie, verantwoording af te leggen aan de betrokken actoren over het handelen en de resultaten, gemeenschappelijke beleidslijnen uit te zetten en de samenwerking tot stand te brengen.

Stimuleren: Een trede lager heeft de overheid wel de wens dat bepaald beleid of een interventie van de grond komt, maar de realisatie daarvan laat ze over aan anderen. Ze zoekt slechts naar mogelijkheden om die anderen in beweging te krijgen.

Dit kan door een bevorderend klimaat creëren. Door structureel voorwaarden te scheppen neemt de kans op ontstaan en welslagen toe. De bijbehorende ondersteunende activiteiten zijn afhankelijk van hetgeen de overheid wil stimuleren. Het tot stand brengen van contacten, op structurele basis ontmoetingen organiseren, het aanbieden van informatie of financiële ondersteuning kunnen bevorderend werken voor het zelforganiserend vermogen van de samenleving.

Faciliteren: De overheid kiest een faciliterende rol als het initiatief van elders komt en zij er belang in ziet om dat mogelijk te maken. Daarbij kiest de overheid per initiatief welke ondersteunende activiteiten worden ingezet:

- a. Praktische ondersteuning. Bijvoorbeeld: voorbeelden van projectplannen, kopieerfaciliteiten, hulp bij boekhouding, PR of ruimtes ter beschikking stellen
- b. Informatieverstrekking
- c. Inbrengen van kennis en ervaring
- d. Procesondersteuning
- e. Contactpersoon of loket
- f. Netwerkondersteuning: verbindingen tussen partijen tot stand brengen

Loslaten: Wanneer de overheid een taak helemaal loslaat, heeft ze inhoudelijk noch in het proces enige bemoeienis.

3. Toepassing rollen op het Manifest

In het Manifest worden de begrippen regisseren, stimuleren, bevorderen, ondersteunen, faciliteren op diverse plekken gebruikt. De betekenis van deze begrippen in het Manifest kan anders zijn dan in de overheidsparticipatieladder. Bovendien is op diverse plekken in het Manifest de rol van Lingewaal niet benoemd. In deze paragraaf worden de rollen voor een aantal onderwerpen gespecificeerd.

Waar de gemeente een wettelijke verplichting heeft, zit Lingewaal in de bovenste trede: de rol reguleren. Dit kan gaan over bijvoorbeeld openbare orde en veiligheid, scholen, openbare ruimte of ruimtegebruik. Op het moment dat Lingewaal vanuit haar wettelijke verplichting moet reguleren, bijvoorbeeld in een bestemmingsplan, waterplan of onderhoudsplan, doen wij dit vanuit het perspectief van de basiskeuzes. Bijvoorbeeld de basiskeuzes 'door herinrichting en het gebruik van authentieke inrichtingselementen wordt de presentatie van de openbare ruimte in de kernen op strategische locaties verbeterd', wordt als uitgangspunt meegenomen bij een inrichtingsplan. In de bijbehorende processen, zoals bij de verkleuring van de Oven, hanteert Lingewaal de rol regisseren.

Ook voor de basisvoorzieningen hanteert Lingewaal de rol regisseren. Dat betekent dat alle mogelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de basisvoorzieningen te realiseren, inclusief financieren van ontwikkeling en/of beheer en exploitatie.

Lingewaal wil initiatieven uit de samenleving en het zelforganiserend vermogen bevorderen en hanteert daarvoor een stimulerende rol. Dat betekent dat naast de (faciliterende) ondersteunende activiteiten ook structurele maatregelen worden ingezet. Het beschikbaar stellen van het kernenbudget stimuleert het ontstaan van initiatieven uit de samenleving. Initiatieven uit de samenleving met een maatschappelijk belang wil Lingewaal faciliteren. Daarbij wordt elke keer afgewogen welke instrumenten Lingewaal hierbij inzet. Dit is afhankelijk van het gemeentelijk belang bij het betreffende initiatief. De doelstellingen uit het Manifest bepalen mede welke prioriteit een initiatief krijgt.

Voor verschillende beleidsthema's kunnen door bijeenkomsten te organiseren, onderlinge contacten tot stand te brengen of informatie te verstrekken het zelforganiserend vermogen van ondernemers, organisaties of inwoners worden gestimuleerd. Denk hierbij aan het organiseren van bijeenkomsten voor zelfstandig ondernemers, verenigingen onderling in contact te brengen, beleidskaders te scheppen voor particulier opdrachtgeverschap (wonen), de aanpassing van het woningbestand voor ouderen en mensen met een beperking enzovoorts.

Voor alle overige zaken heeft Lingewaal primair een faciliterende rol. Dat betekent dat het initiatief bij anderen vandaan komt, maar wel financiële ondersteuning kan worden geboden door middel van fondsen, budgetten, garantstellingen, leningen of andere financiële regelingen.

Aldus vastgesteld door de raad van Lingewaal,
In zijn openbare vergadering van 2 juli 2015

De griffier, De voorzitter,

H. H. Dame L.H.M. van Ruijven-van Leeuwen